

MATRIȚE PENTRU MEDALII DIN COLECȚIA MUZEULUI DE ISTORIE – CASA ALTEMBERGER DIN SIBIU

Dan Ivănuș

În colecția de sigilii și ștampile a Muzeului Brukenthal - Muzeul de Istorie - Casa Altemberger din Sibiu se găsesc și opt matrițe (avers și revers) pentru bătut patru medalii, începând cu anul 1869. Sunt matrițe din oțel, ușor tronconice, gravate în incizie.

1. *Avers medalie de premiere la expoziție industrială a meseriașilor din 1869*¹ (fig. 1)

Dimensiuni: D: 4,5 cm; I: 3,4 cm

În câmp, pe un postament, o figură feminină într-o rochie cu falduri bogate, șezând spre stânga, ține mâna dreaptă pe o coroană deschisă cu trei fleuroane și două perle ce timbrează un scut, cu armele Sibiului, care se sprijină cu vârful pe același postament. Mâna stângă ține în poală o carte deschisă. La marginea câmpului, mărginit de un cerc liniar simplu, inscripția:

EHRENPREIS VON ARBEITER BINDUNGS VEREIN IN HERMANNSTADT

(Premiu de onoare din partea Asociației de Educare a Muncitorilor din Sibiu)

2. *Revers medalie de premiere la expoziția industrială a meseriașilor din 1869*² (fig. 2)

Dimensiuni: D: 4,5 cm; I: 3,2 cm

În câmp o cunună de lauri, circular inscripția, între două cercuri liniare:

*PREIS ZU ERKENNUNG VON DER GEWERBE AUSSTELLUNG 1869

(Premiu de recunoaștere din partea expoziției meseriașilor 1869)

3. *Avers medalie de premiere la o expoziție industrială a meseriașilor din sec. XIX*³ (fig. 3)

Dimensiuni: D: 5,6 cm; I: 2,3 cm

În câmp, pe o terasă, un postament cu iarbă, înalt, în formă de trunchi de piramidă, pe care este așezat un stup de albine din nuiiele, cu albine în zbor. În stânga postamentului, din terasă, iese un mănunchi de fascii pe care se ridică un măslin; în dreapta, pe un sul se sprijină o coroană de lauri, alături două flori. În centrul bazei postamentului, un opaiț antic. Pe postament gravată pe patru rânduri, inscripția:

FLEISS / UND / BETRIEB / SAMKEIT

(Hărnicie și energie)

¹ Nr. inventar M 4824

² Nr. inventar M 2655

³ Nr. inventar M 2656; emblema sigiliului Asociației Meseriașilor Sași din Sibiu din 1847 este identică, diferă doar inscripția

Sub postament, pe trei rânduri legenda:

VOM BÜRG: GEWERBSVEREIN. / ZU / HERMANSTADT

(De la Asociația Cetățenilor și Meseriașilor din Sibiu)

La baza arbustului, în stânga, numele gravorului: BERNSEE

4. *Revers medalie de premiere la o expoziție industrială a meseriașilor din sec. XIX⁴* (fig. 4)

Dimensiuni: D: 5,6 cm; I: 2,4 cm

În câmp o cunună de lauri, cu un scut cu stema Sibiului la încrucișarea celor două ramuri. Circular inscripția, la marginea câmpului mărginit de un cerc liniar simplu: ZUR AUFMUNTERUNG UND BELOHNUNG DER GEWERBSTHATIGKEIT (Drept stimulare și răsplată pentru activitate industrială)

5. *Avers medalie de premiere la expoziția industrială a meseriașilor din 1903⁵* (fig. 5)

Dimensiuni: D: 4,5 cm; I: 3,5 cm

În câmp, pe un postament, o figură feminină într-o rochie cu falduri bogate, șezând spre stânga, ține mâna dreaptă pe o coroană deschisă cu trei fleuroane și două perle ce timbrează un scut, cu armele Sibiului, care se sprijină cu vârful pe același postament. Mâna stângă ține în poală o carte deschisă. La marginea câmpului, mărginit de un cerc liniar simplu, inscripția:

VOM BÜRGER UND GEWERBEVEREIN ZU HERMANNSTADT

(Din partea Asociației Cetățenilor și Meseriașilor din Sibiu)

6. *Revers medalie de premiere la expoziția industrială a meseriașilor din 1903⁶* (fig. 6)

Dimensiuni: D: 4,5 cm; I: 4,1 cm

În câmp inscripția și data, pe șase rânduri orizontale, unul din ele la mijloc, pe o bandă, ce trece deasupra unei ramuri de laur:

PREIS / VON DER / LOKAL AUSSTELLUNG / HERMANNSTAEDTER
/GEWERBETREIBENDER / 1903

(Premiu cu ocazia expoziției locale a meseriașilor sibieni 1903)

7. *Avers medalie comemorativă G. D. Teutsch din 1893⁷* (fig. 7)

Dimensiuni: D: 2,9 cm; I: 3,1 cm

În câmp bustul episcopului evanghelic G. Daniel Teutsch (1817-1893), trei sferturi în profil spre stânga. În exergă, între două cercuri liniare, inscripția și data:

⁴ Nr. inventar M 2646

⁵ Nr. inventar M 2654

⁶ Nr. inventar M 2653

⁷ Nr. inventar M 2421/15983; aversul medaliei de argint bătută cu această matriță, în Resch 1901, nr. 310, p. 254

Dr. G. D. TEUTSCH BISCHOF D. EV. LANDESKIRCHE A. B. IND. SIEBENB.
LANDESTEILEN UNGARNS * 1893*

(Dr. G. D. Teutsch, episcop al Bisericii Evanghelice de confesiune augustană în
părțile transilvănene ale Regatului Ungariei * 1893*)

8. *Revers medalie comemorativă G. D. Teutsch din 1893*⁸ (fig. 8)

Dimensiuni: D: 2,9 cm; I: 3,1 cm

În mijlocul câmpului inscripția, în limba latină:

NON OMNIS MORIAR

(Nu oricine va muri)

Circular o cunună de lauri legată cu o fundă.

Comunicarea de față se dorește a fi o modestă contribuție la cunoașterea matrițelor
pentru baterea de medalii din Transilvania în sec. XIX-XX.

Abrevieri bibliografice

Resch 1901 - Adolf Resch, *Siebenbürgische Münzen und Medaillen von 1538 bis
zur Gegenwart*, Hermannstadt, 1901

Fig. 1.

Avers medalie de premiere la expoziție
industrială a meseriașilor din 1869

Fig. 2.

Revers medalie de premiere la expoziția
industrială a meseriașilor din 1869

⁸ Nr. inventar M 2422/15983; reversul medaliei de argint bătută cu această matriță, în Resch 1901, nr. 310, p. 254

Fig. 3

Avers medalie de premiere la o expoziție industrială a meseriașilor din sec. XIX

Fig. 4

Revers medalie de premiere la o expoziție industrială a meseriașilor din sec. XIX

Fig. 5

Avers medalie de premiere la expoziția industrială a meseriașilor din 1903

Fig. 6

Revers medalie de premiere la expoziția industrială a meseriașilor din 1903

Fig. 7

Avers medalie comemorativă
G. D. Teutsch din 1893

Fig. 8

Revers medalie comemorativă
G. D. Teutsch din 1893

LA COLLECTION DES SCEAUX ET ESTAMPILLES DU MUSEE BRUKENTHAL SIBIU - LA MAISON ALTEMBERGER

Résumé

Dans la collection des sceaux et estampilles du Musée Brukenthal - le Musée d'Histoire de Sibiu, il y a aussi huit matrices (avers et revers) pour battre quatre médailles, six matrices (donc trois médailles) à l'occasion des trois expositions industrielles (1869, le XIXe siècle et 1903) et deux, pour une médaille commémorative G. D. Teusch (1893).

List of figures

1. Obverse. Medal ceremony at the Industrial Exhibition of workmen in 1869
2. Reverse. Medal ceremony at the Industrial Exhibition of workmen in 1869
3. Obverse. Medal ceremony at an Industrial Exhibition of workmen in nineteenth century
4. Reverse. Medal ceremony at an Industrial Exhibition of workmen in nineteenth century
5. Obverse. Medal ceremony at the Industrial Exhibition of workmen in 1903
6. Reverse. Medal ceremony at the Industrial Exhibition of workmen in 1903
7. Obverse. Commemorative medal G. D. Teusch in 1893
8. Reverse. Commemorative medal G. D. Teusch in 1893